

TISKOVÁ ZPRÁVA

Lídři odvětví se shodují – uhlíková stopa bude brzy rozhodovat o přístupu k penězům, objemu zakázek a o samotné budoucnosti firem

4. prosince 2025, Praha | Českému stavebnictví začíná nová éra. A podle odborníků, kteří se sešli na konferenci *Dekarbonizace stavebnictví – vykazování emisí napříč dodavatelským řetězcem*, budou v této éře kromě ceny hrát klíčovou roli emise skleníkových plynů. Ne jako abstraktní environmentální téma, ale jako měřitelný ekonomický parametr, který během několika let začne určovat cenu kapitálu, kritéria veřejných zakázek, požadavky investorů i standardy samotných staveb. Atmosféra v Nadaci ABF byla od prvních minut jasná. Dekarbonizace už není volba. Je to nový prvek ekonomiky stavebnictví.

„Stavebnictví je energeticky náročný obor. Kdo nedokáže řídit svoji energetickou náročnost, a tedy své emise, nemusí v budoucnu získat zakázky nebo financování.“ Tato věta, kterou otevřel konferenci Tomáš Janeba, prezident Asociace pro rozvoj infrastruktury, vystihla celý program. Spolu s Jiřím Nouzou (SPS) a Jiřím Karáskem (SEVEN) představil Otevřený dopis stavebního sektoru, jenž vyzývá malé a střední podniky ke spolupráci v oblasti řízení uhlíku.

Měřit, sdílet, spolupracovat

Klíčem k transformaci stavebnictví je spolupráce. V otevřeném dopise SPS a ARI zaznělo: *„Pro udržení dlouhodobých obchodních vztahů potřebujeme partnery, kteří vnímají potřebu vykazovat ukazatele udržitelnosti, kdy taková forma spolupráce může znamenat příležitost.“* A právě tato myšlenka byla také leitmotivem konference: bez sdílených dat, sdílené odpovědnosti a sdíleného úsilí nebude české stavebnictví konkurenceschopné v Evropě.

„Ještě před třemi lety vnímaly stavební podniky ESG a řízení uhlíku spíše jako hrozbu. To se změnilo a sektor nyní zaujal proaktivní přístup,“ konstatoval v úvodu Jiří Karásek ze společnosti SEVEN, The Energy Efficiency Center.

Uhlík součástí ceny kapitálu

Silným tématem úvodní panelové diskuse byla role bank. Hana Libecajtová, předsedkyně Komise pro udržitelné finance při ČBA z Komerční banky popsala, jak zásadní bude emisní stopa pro financování projektů: *„Banky dnes sledují nejen finanční zdraví firem, ale i jejich environmentální rizika. Transparentní data o emisích budou přímo ovlivňovat dostupnost a cenu kapitálu, který investoři a firmy budou potřebovat.“*

Připomněla, že banky již povinně začleňují ESG rizika klientů – včetně emisní stopy – do řízení rizik i úvěrového procesu a v následujících letech budou pravidla přísnější v souladu s regulacemi a požadavky EU a ECB. V praxi to znamená, že uhlíkově netransparentní firmy mohou mít horší rating, dražší úvěry nebo méně či přímo nedostupné financování. Stejně tak financování neúspěšných budov je již nyní bankovním sektorem vysoce limitováno.

„Jako česká stavební firma máme jednu výhodu – řízení emisí držíme ve svých rukou. Nespoléháme na centrálu v zahraničí, ale musíme o to více investovat do vlastních dat a procesů,“ uvedl Filip Křestan, výrobně-technický ředitel Skupiny Metrostav. *Abychom mohli vnímat dekarbonizaci jako příležitost, a nikoliv jako hrozbu, musíme stále myslet na skutečnou vypovídající schopnost vykazovaných dat a na jednoduchost a transparentnost celého procesu. V opačném případě se zcela ztratí podstata původní myšlenky.“*

Úspory energie, dražší uhlík a nové regulační rámce

Pohled státní správy přinesli zástupci ministerstev průmyslu a obchodu a financí. *„V současnosti to vypadá tak, že klimatické cíle a rizika lze z pohledu finančního sektoru lépe řídit pouze s přesnými daty o uhlíkové stopě – řízení těchto rizik vyžaduje finanční sektor (investoři) a orgány dohledu. Z tohoto důvodu ministerstvo iniciovalo vznik národních emisních faktorů pro GHG Rámec 1 a 2,“* řekl Daniel Houska z Ministerstva financí, a upozornil dále na zásadu „významně nepoškozovat“, prověřování infrastruktury z hlediska klimatického dopadu (climate proofing) a současný vývoj a možné další revize, k nimž může dojít.

Tento projekt je spolufinancován se státní podporou
Technologické agentury ČR v rámci Programu Théta.

Nathalie Marková z Ministerstva průmyslu a obchodu uvedla, že požadavky na energetickou náročnost budov a data o zabudovaných emisích uhlíku budou hrát klíčovou roli i v budoucím nastavení legislativy. Podle Simona Palupčíka ze Svazu podnikatelů ve stavebnictví je navíc zcela jasné, že emisní stopa se stane běžnou součástí veřejných zakázek.

„Jako součást zahraniční skupiny vidíme tlak na dekarbonizaci už několik let. Nečeká se, až přijde regulace – jde o firemní standard,“ zdůraznil Pavel Růžička, technický ředitel Hochtief CZ. *„Aby však proces fungoval i v Česku, potřebujeme jednotná data a jednotný přístup napříč celým trhem.“*

Data, která už máme, ukazují jasně: Bez stavebnictví klima nevyřešíme

Prezentace Jiřího Karáska i specialistů SEVEN připomněly tvrdá fakta: Bez snížení spotřeby energie v budovách a zavedení bezemisních standardů není možné naplnit cíle české energetické politiky, jak je formulována Vnitrostátním plánem České republiky v oblasti energetiky a klimatu. To znamená jediné: Bez zapojení stavebnictví je dekarbonizace České republiky potažmo Evropy nemožná.

Pokud neměříme rizika, neřídíme vůbec nic

Závěrečnou část konference ovládl pohled expertů na strategii řízení uhlíku až do roku 2050. Petr Dovolil, ESG seniorní expert PwC, připomněl základní ekonomické pravidlo: *„Každé měření něco stojí. Ale pokud neměřím tam, kde jsou největší rizika, pak nic efektivně neřídím.“*

Ve své prezentaci ukázal, jak zásadně se mění rámec evropské regulace – od Pařížské dohody přes Green Deal až po CRR/CRD balíčky pro bankovní sektor. A dodal: *„Pozdní a náhlý přechod od fosilních paliv by oslabil ekonomiku. Kdo nezačne snižovat emise včas, bude v budoucnu platit dramaticky více.“*

Jednotná koncepce a strategie: Co Česku chybí nejvíc

Napříč všemi vystoupeními se zřetelně objevovalo společné téma – Česko potřebuje jednotnou koncepci a strategii řízení uhlíku. V současnosti fungují různé metodiky, dílčí databáze a individuální postupy firem. To ale nestačí k tomu, aby celý sektor skutečně snižoval emise a aby byla data projektů srovnatelná. Podle odborníků ze SEVEN, SPS i PwC to vyžaduje: společný metodický rámec pro výpočet emisí, jednotnou strukturu dat napříč trhem, ověřenou databázi emisních faktorů, návaznost na evropskou legislativu a standardy (CSRD, EU Taxonomie, ETS2, PACT) a jasný plán státu, jak data využít pro regulaci i podporu sektoru. Bez koordinovaného přístupu bude české stavebnictví jen složitě držet krok s legislativním i tržním vývojem v EU.

Potřebujeme jedno místo pro data. Přístupné všem a bezplatně

Druhým opakovaným tématem byla nedostupnost dat. Bez kvalitních emisních faktorů a bez sdílených dat o uhlíkové stopě produktů – *Product Carbon Footprint* – nelze efektivně měřit, řídit ani plánovat.

Odborná veřejnost na konferenci otevřeně pojmenovala potřebu – národní databázi emisních faktorů a environmentálních dat, bezplatně dostupnou celému sektoru. Jedno místo, kde budou dostupné ověřené emisní faktory pro české podmínky, data o uhlíkové stopě stavebních materiálů, metodiky a digitální pasy výrobků, sdílená primární data, otevřené datové standardy, a napojení na EU zdroje. Dnes taková databáze v Česku chybí – a to podle řečníků brzdí pokrok.

Dekarbonizace jako stavební kámen budoucího sektoru

Závěr konference byl překvapivě optimistický. Řečníci se shodli, že dekarbonizace nemusí být hrozbou. Dořeší-li se v sektoru stavebnictví klíčové oblasti v nefinančním vykazování může to být naopak příležitostí pro inovace a modernizaci sektoru, zvýšení odolnosti a zrychlení přípravy projektů. *„Stavebnictví bylo vždy symbolem pokroku. Dekarbonizace mu ten význam vrátí – jen v jiné podobě. Nemusí to být o penězích, ale o bystrých hlavách a šikovných rukách,“* uzavřel Tomáš Janeba.

O projektu

Projekt přispívá k přechodu českého stavebnictví na nízkouhlíkové hospodářství prostřednictvím snižování uhlíkové stopy a zvyšování energetické účinnosti. Usiluje o sladění postupů napříč sektorem v souladu s legislativou a klimatickými závazky ČR a EU.

Projekt bude mít zásadní dopad na (1) zvýšení energetické účinnosti, bezpečnosti a odolnosti stavebního sektoru. (2) Udržení a posílení konkurenceschopnosti a výkonnosti odvětví v měnících se ekonomických a legislativních podmínkách. (3) Zrychlení a zkvalitnění přípravy stavebních projektů.

Partneři projektu ČR:

Svaz podnikatelů ve stavebnictví

Tomáš Majtner, m: 606 733 555

Edita Miláčková, m: 724 903 199

Ondřej Fránek, m: 702 259 851

e: sps@sps.cz

SEVEEn, The Energy Efficiency Center

Jiří Karásek, m: 734 319 322

Václav Šebek, m: 739 568 498

e: seven@svn.cz

Asociace pro rozvoj infrastruktury

Tomáš Janeba, m: 606 640 251

Gabriela Švancarová, m: 724 930 929

e: office@ceskainfrastruktura.cz

Tento projekt je spolufinancován se státní podporou
Technologické agentury ČR v rámci Programu Théta.